

PRIKAZ MEĐUNARODNOG NAUČNOG SKUPA "CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA U III MILENIJUMU"

Vladan Joldžić*

Ana Batrićević*

Vera Stanković*

Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd

Nikola Paunović*

Međunarodni naučni skup "Ciljevi održivog razvoja u III milenijumu" priređen je u Beogradu 20. i 21. aprila 2017. godine. Glavni organizator skupa je naučno-stručno društvo za zaštitu životne sredine Srbije "Ecologica". Udruženje "Ecologica" je nevladina, dobrovoljna društvena i naučno-stručna organizacija iz Beograda, koja od 1993. godine okuplja stručnjake iz različitih oblasti zainteresovane kako za razvoj ekološke nauke, tako i za unapređenje prakse u oblasti očuvanja životne sredine. "Ecologica" svoje projekte realizuje u Srbiji, uz konstantnu bilateralnu i multilateralnu saradnju sa drugim domaćim i inostranim organizacijama posvećenim očuvanju životne sredine. U sklopu svojih mnogobrojnih aktivnosti "Ecologica" izdaje i istoimeni naučno-stručni časopis za ekologiju i zaštitu životne sredine, koji je od strane Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije kategorizovan kao vodeći nacionalni časopis (M51).

U organizaciji skupa učestvovali su i: "ALFA BK" Univerzitet iz Beograda, Institut ekonomskih nauka iz Beograda, Beogradska Bankarska Akademija, Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu, Sekretarijat za zaštitu životne sredine Gradske uprave grada Beograda, Savez inženjera i tehničara Srbije, Inženjerska komora Srbije, Privredna komora Beograda, Nacionalna unija naučnika iz Ruse, Bugarska, Univerzitet "Angel Kanchev" iz Ruse, Bugarska, Nacionalno udruženje poljoprivrednih inženjera Bugarske, udruženje "Inženjerstvo i istraživanje u poljoprivredi" iz Bugarske i Balkanska asocijacija za zaštitu životne sredine. Skup je organizovan pod pokroviteljstvom Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog

* E-mail: vladanj@eunet.rs

* E-mail: a.batricevic@yahoo.com

* E-mail: vera.batanjski@gmail.com

* E-mail: dzoni925@gmail.com

razvoja Republike Srbije i Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije.

Širina i aktuelnost problematike u fokusu ovog međunarodnog naučnog skupa učinile su ga otvorenim za stručnjake koji se sa različitih aspekata bave pitanjima zaštite životne sredine. Programom skupa obuhvaćen je niz pitanja u vezi sa održivim razvoju raznim naučnim oblastima i proizvodnim sektorima, a u skladu sa "Milenijumskim ciljevima razvoja". U program su uključene sledeće tematske oblasti: 1) Paradigma održivog razvoja, 2) Strategija i principi održivog razvoja, 3) Održivo upravljanje životnom sredinom, 4) Aktivizacija rada u okviru Globalnog partnerstva za održivi razvoj, 5) Indikatori održivog razvoja, 6) Održivi razvoj i ekonomski rast, 7) Održiva proizvodnja i potrošnja, 8) Jačanje uloge finansijskih institucija u zaštiti životne sredine, 9) Održiva energetika i obnovljivi izvori energije, 10) Obezbeđivanje jeftinih, pouzdanih i savremenih izvora energije za sve, 11) Stvaranje održive infrastrukture uz primenu ekoloških tehnologija, 12) Razvoj inovacionih aktivnosti u cilju zaštite životne sredine, 13) Usvajanje mera za borbu s ekološkim problemima, 14) Obezbeđivanje sigurnosti i održivosti životne sredine u gradovima i naseljima, 15) Usvajanje hitnih mera u borbi protiv klimatskih promena i njihovih posledica, 16) Racionalno korišćenje okeana, mora i morskih resursa za održivi razvoj, 17) Zaštita i obnova kopnenih ekosistema i promovisanje njihovog racionalnog korišćenja, 18) Borba protiv dezertifikacije i degradacije zemljišta, 19) Zaustavljanje procesa gubitka biodiverziteta, 20) Održivi razvoj poljoprivrede, 21) Održivo korišćenje i upravljanje vodnim resursima, 22) Održivi razvoj u oblasti saobraćaja i turizma, 23) Održiv razvoj šumarstva, 24) Održivo građevinarstvo i arhitektura, 25) Pravna regulativa u oblasti zaštite životne sredine i 26) Monitoring stanja životne sredine.

Na ovom međunarodnom naučnom skupu Institut za kriminološka i sociološka istraživanja predstavili su: prof. dr Vladan Joldžić, naučni savetnik, dr Ana Batričević, naučni saradnik, Msc Vera Stanković, istraživač-saradnik i MA Nikola Paunović, doktorant na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Radovi sadrže rezultate kako teorijskih tako i terenskih istraživanja autora sprovedenih u okviru podprojekta "Državna reakcija u oblastima kriminaliteta u razvoju-visokotehnološkog i ekološkog", koji se realizuje u sklopu aktuelnog projekta Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja "Kriminal u Srbiji: fenomenologija, rizici i mogućnosti socijalne intervencije", finansiranog od strane Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije. U istraživanju i pisanju jednog od radova učestvovao je i Goran Šipetić, profesor geografije u Medicinskoj školi i Ekonomskoj školi u Čačku i izuzetno angažovani član geografsko-ekološkog društva "Geko" iz Čačka. Pomenuti autori su na ovom naučnom skupu predstavili ukupno pet radova: 1) "Pravno-humanistički pristup razmatranju ciljeva održivog razvoja u III milenijumu", 2) "Potreba i putevi adekvatnog ekološko pravnog pristupa zemljištu u cilju ostvarivanja održivog razvoja u III milenijumu", 3) "Značaj i putevi adekvatnog ekološko pravnog pristupa vazduhu u cilju ostvarivanja održivog razvoja u III milenijumu", 4) "Održivo odlaganje otpada – evropski standardi i uslovi u Srbiji" i 5) "Ekološka edukacija u cilju održivog razvoja: primer NVO "Geko" iz Čačka".

U radu *"Pravno-humanistički pristup razmatranju ciljeva održivog razvoja u III milenijumu"*, autori su ukazali na činjenicu da opstanak kao osnovni i najopštiji cilj održivog razvoja zahteva adekvatno pravno regulisanje čovekovog odnosa kako prema tehnologijama tako i prema opterećenjima prirode, pre svega u pogledu iskorišćavanja prostora, uređenja saobraćajnica, rudnika, fabrika i rada deponija otpada. Posebno je istaknut negativan uticaj čovekovih aktivnosti na klimu kao i na životni prostor i njegove bitne elemente (vodu, vazduh, zemljište i biljni i životnjski svet), čija zaštita zahteva razvoj i primenu nacionalnog i međunarodnog ekološkog prava. Radom *"Potreba i putevi adekvatnog ekološko pravnog pristupa zemljištu u cilju ostvarivanja održivog razvoja u III milenijumu"*, autori su naglasili da je očuvanje zemljišta danas od ključnog značaja za održivu i kvalitetnu proizvodnju hrane na nacionalnom i globalnom nivou. Zbog toga su kao jedan od ključnih uslova ostvarivanja održivog razvoja izdvojili rad zakonodavca na usavršavanju nacionalnih i međunarodnih pravnih okvira za zaštitu zemljišta (ali i sa njime povezanih prirodnih i radom stvorenih dobara i vrednosti) od negativnih antropogenih faktora kojima su konstantno izloženi. U okviru rada *"Značaj i putevi adekvatnog ekološko pravnog pristupa vazduhu u cilju ostvarivanja održivog razvoja u III milenijumu"*, autori su podvukli važnost adekvatnih ekološko-pravnih pristupa vazduhu kao ključnoj ekološkoj vrednosti i medijumu, bez čijih kvaliteta ni održivi razvoj, a ni sam opstanak čovečanstva, nije moguć. Naglašavajući da vazduh kao eko-medijum prenosi raznovrsna zagađenja i tako utiče na brojne druge prirodne vrednosti i procese, oni su ukazali na potrebu sagledavanja odnosa nacionalnih i međunarodnih dokumenata prema problematici zaštite vazduha u cilju ostvarivanja ekološki održivog razvika kao kontinualnog, humanistički orijentisanog procesa. Radom *"Održivo odlaganje otpada – evropski standardi i uslovi u Srbiji"* ukazano je na neophodnost unapređenja postojećeg normativnog okvira i praktičnih rešenja od značaja za upravljanje otpadom u Srbiji u cilju usklađivanja stanja u ovoj oblasti sa kriterijumima postavljenim u dokumentima Evropske unije. Nakon osvrta na standarde postupanja sa otpadom u Evropskoj uniji, prakse Suda pravde Evropske unije u slučajevima nepropisnog odlaganja otpada, aktuelnog domaćeg pravnog okvira za upravljanje otpadom i predstavljanja terenskog istraživanja sprovedenog na pogonu "Otpad" i deponiji "Vinča" u Beogradu, preispitani su postojeći uslovi i kapaciteti Srbije da svoje ekološko zakonodavstvo i praksu u ovoj oblasti uskladi sa evropskim zahtevima. Kao ključni izazovi izdvojeni su: sanacija ili zatvaranje deponija koje ne ispunjavaju propisane standarde, značajno smanjenje količine otpada koji se odlaze na deponije, unapređenje važećeg sistema upravljanja otpadom, a posebno sistema sakupljanja otpada, primena novog sistema finansiranja posredstvom posebnog novoosnovanog Zelenog fonda i dodatna ulaganja u razvrstavanje i reciklažu otpada. U radu *"Ekološka edukacija u cilju održivog razvoja: primer NVO "Geko" iz Čačka"* istaknut je značaj formalne i neformalne ekološke edukacije za ostvarivanje ključnih ciljeva održivog razvoja, a posebno onih koji direktno zavise od stanja životne sredine. Nakon objašnjavanja značaja obrazovanja za postizanje ciljeva održivog razvoja, podvučena je uloga nevladinog sektora u ekološkom obrazovanju i ukratko predstavljen rad NVO Geko iz Čačka u ovoj oblasti, koji počiva na multidisciplinarnom pristupu, kombinovanju učenja i aktivizma, kao i na saradnji između obrazovnog sistema, nevladinog sektora

i lokalne zajednice. Autori su izneli i preporuke za unapređenje postojećeg sistema ekološkog obrazovanja u Srbiji i poboljšanje saradnje državnih organa i udruženja građana u cilju podizanja ekološke svesti. Apstrakti prezentovanih radova objavljeni su u Knjizi apstrakata, čiji je urednik prof. dr Larisa Jovanović, predsednik upravnog odbora društva "Ecologica", a najzapaženiji od njih će biti objavljeni u naučnom časopisu "Ecologica" tokom 2017. i 2018. godine.